VERSION GRECQUE MODERNE ET COURT THÈME

I. VERSION

Στό σπίτι πού εἶχα νοικιάσει στό χωριό, ὅπου καί ἡ νέα πιά ὀργανική μου θέση, ἀνακάλυψα, μετά τίς πρῶτες ἄγριες ἀπό ἐρημιά μέρες καί βραδιές, μιά σπάνια ὅσο καί ἐκλεκτή συντροφιά γιά μένα. Εἶχαν ἕνα παιδί, ἕνα κατά τά ἄλλα εὔρωστο παλικάρι, ἀνάπηρο ὅμως πολέμου, μέ κομμένα ἀπό ψηλά τά δυό του χέρια. Δίσταζε στήν ἀρχή νά παρουσιαστεῖ μπροστά μου, μᾶλλον μέ παίδεψε, μπορῶ νά πῶ, πράγμα πού δημιούργησε μιά ἀρχική ἔξαψη στή φαντασία μου, καλύπτοντας κάποια στιγμή τά πολυποίκιλα βάσανά μου. Ἄκουγα ἀπό μέσα τή φωνή του, τό βαρύ νεανικό του βήξιμο, πού μοῦ ἔκανε μάλιστα ἰδιαίτερη ἐντύπωση, τό τρίξιμο τοῦ σανιδιοῦ, αὐτοῦ πού περνοῦσε ἀπό τήν πόρτα τῆς κάμαράς μου, μά ὥσπου νά ἑτοιμαστῶ νά βγῶ μέ κάποιο πρόσχημα στή σάλα – ποτήρι, πιάτο ἤ καμπινέ – ἐκεῖνος γινόταν ἀφαντος. Μόλις ὅμως κλεινόμουν, ἀκόμα κι ἀπό ἀνεπαίσθητες διαφορές, ἔνιωθα πώς ἐτοῦτος εἶχε ξαναγυρίσει. Κι ἀπό τήν κλειδαρότρυπα δέν ταίριαζε νά δῶ τό πρόσωπό του, πού εἶναι, βέβαια, κριτήριο πιό ἀποφασιστικό κάπως. Εἶχαν νοικιασμένο καί ἄλλοτε τό δωμάτιο σέ ὑπαλλήλους τοῦ δημοσίου, κι αὐτοί, κάτι θλιβεροί, ὅπως συνήθως, τύποι, ἔθιξαν, φαίνεται, τόν νεαρό. Αὐτός ἦταν ὁ λόγος κι ὄχι πώς εἶχε τίποτε τό ἰδιαίτερο μαζί μου. Τέλος, μόλις ἔγινε ἀναπόφευκτο ν' ἀντικριστοῦμε καί μολονότι ἤμουν ἀπροειδοποίητος ἐντελῶς, δέν ἔνιωσα οὔτε προπάντων ἔδειξα καμιά ἀπώθηση γιά κεῖνα τά χέρια – ἤμουν ἄλλωστε καί ἀπό ἄλλες περιπτώσεις στά ἀπρυσδόκητα ὅσο καί ἀνεπανόρθωτα γυμνασμένος. Καί τό πρόσωπό του, πράγματι, τίμιο, αὐτό δηλαδή πού μᾶς ἀρέσει νά λέμε τίμιο κι ὁλοένα πέφτουμε ἔξω. Γι' αὐτόν πάλι θέμα νά κρίνει μεμιᾶς τό παρουσιαστικό μου δέν ὑπῆρχε, μιά καί μέ κρυφοκοιτοῦσε ἀπό τό παράθυρο, ὅταν πήγαινα, ἤ ἐρχόμουν ἀπό τή δουλειά, πράγμα γιά τό ὁποῖο ἀμφιβολία δέν εἶχα. Κι ἔτσι χωρίς ἄλλα τριγυρίσματα, ἡ παρέα μας στρώθηκε ἀμέσως.

Ποθοῦσε ἐξάλλου κι αὐτός ν' ἀποφεύγει, ὅσο γίνεται, τό ἔξω, τή βόλτα τῆς Κυριακῆς ἤ τό ντουμανιασμένο καφενεῖο, ὅπου ὅλοι παίζανε τάβλι καί χαρτιά, ἐνῶ ὁ ἴδιος μόνο κοίταγε ἤ συζητοῦσαν ξαναμμένοι γιά δουλειές, σκαψίματα, κλαδέματα, ὀργώματα, κατορθώματα μέ τίς τουρίστριες, κι ἐκεῖνος ἀνήμπορος τ' ἄκουγε καί πνιγόταν. Σάν ἄνθρωπος ἦταν βαρύς, εὔστοχος στήν κουβέντα του, ὅπως σχεδόν ὅλοι αὐτοί πού πιέζονται ἀπό κάποιο βασικό ἐλάττωμα. Ἐκεῖνα πού ἤξερε τά διηγόταν ἀπαράμιλλα καί ἤξερε πολλά τά σπουδαῖα.

Γιῶργος Ἰωάννου, "Ὁ ἀνάπηρος", στὸν τόμο *Ἐπιτάφιος θρῆνος*, 1980.

II. THÈME

Il toussa. Il se dit : « Que peut un homme?... Que peut un homme!... » Il me dit : « Vous connaissez un homme sachant qu'il ne sait ce qu'il dit! »

Nous étions à sa porte. Il me pria de venir fumer un cigare chez lui.

Au haut de la maison, nous entrâmes dans un très petit appartement « garni ». Je ne vis pas un livre. Rien n'indiquait le travail traditionnel devant une table, sous une lampe, au milieu de papiers et de plumes. Dans la chambre verdâtre qui sentait la menthe, il n'y avait autour de la bougie que le morne mobilier abstrait, — le lit, la pendule, l'armoire à glace, deux fauteuils — comme des êtres de raison. Sur la cheminée, quelques journaux, une douzaine de cartes de visite couvertes de chiffres, et un flacon pharmaceutique. Je n'ai jamais eu plus fortement l'impression du *quelconque*.

Paul Valéry, *La soirée avec Monsieur Teste* (1896)

Tournez la page S.V.P.